

СНІД: МІФ ЧИ РЕАЛЬНА ЗАГРОЗА?

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В статті подані результати дослідження направлені на з'ясування питань обізнаності молоді із захворюванням СНІД. Запропоновано рекомендації Міністерству охорони здоров'я України звертати увагу на проблему ВІЛ в Україні та робити все можливе для її покращення. Врахована оцінка студентів та їх обізнаність із даною проблемою.

Ключові слова: соціологія, СНІД, ВІЛ.

Abstract

The article presents the results of research aimed at clarifying the issues of youth awareness of AIDS. Recommendations Ministry of Health of Ukraine to pay attention to HIV in Ukraine and do everything possible to improve it. Counts grade students and their awareness of this problem.

Keywords: sociology, AIDS, HIV.

СНІД, або Синдром набутого імунodefіциту — тяжке інфекційне захворювання, спричинене вірусом імунodefіциту людини (ВІЛ), який уражає імунну систему людини, знижуючи при цьому протидію організму захворюванням. Під егідою Всесвітньої організації охорони здоров'я діє міжнародна медична організація AIDS Care Education and Training, що займається профілактикою розповсюдження ВІЛ-інфекції та підтримкою хворих на СНІД, у різних країнах Європи, Африки, Азії, Америки й Австралії [1].

На сьогодні ситуацію у світі характеризують як пандемію ВІЛ-інфекції. За даними програми ООН-СНІД, число інфікованих у світі перевищило 433 млн людей. Щоденно близько 16 тисяч чоловік заражаються ВІЛ-інфекцією, половина з них — молодь 15-24 років. З моменту початку епідемії в світі заразилось ВІЛ-інфекцією близько 60 мільйонів чоловік. Зараз в світі 40 мільйонів чоловік живуть з ВІЛ-інфекцією та СНІДом. В цілому близько 1,5 % жителів планети інфіковано ВІЛ. 21,8 мільйонів чоловік померло від СНІДу з початку епідемії, з них 3,6 мільйони — діти до 15 років. Третина ВІЛ-інфікованих у світі мають вік від 15 до 24 років. Кожної хвилини в світі 6 молодих людей віком до 25 років отримують ВІЛ-інфекцію. Щорічно у світі реєструється 5 млн ВІЛ-інфікованих, помирає з млн. людей. Щодня у світі заражається ВІЛ 16 тис. людей. За даними фонду ООН, кожні 14 секунд у світі вірусом імунodefіциту людини заражається одна людина у віці від 15 до 24 років. На території Східної Європи та Центральної Азії (сюди входить і Україна) живе більш як 1,5 мільйони ВІЛ-інфікованих. В ряді країн приблизно половина сексуально активних дівчат віком від 15 до 19 років вірять, що вони не ризикують отримати ВІЛ-інфекцію. Нині Україна посідає перше місце по кількості ВІЛ-інфікованих серед країн Східної Європи. Серед молоді перше місце з усіх причин смертності – СНІД. За весь період реєстрації ВІЛ-інфекції/СНІДу в Україні вмерло 11 822 людини, з них 233 дітей [2].

СНІД — особливо небезпечна інфекційна хвороба, яка через відсутність у даний час специфічних методів профілактики та ефективних методів лікування призводить до смерті. Масове розповсюдження цієї хвороби в усьому світі та Україні створює загрозу особистості, громадській та державній безпеці. Розпочавшись з поодиноких випадків інфікування ВІЛ та захворювань на СНІД наприкінці 80-х років минулого століття, пандемія охопила всі країни і континенти.[3]. Аналіз офіційних даних щодо поширення ВІЛ-інфекції свідчить, що епідемія триває з тенденцією до дальшого зростання в усіх регіонах України, але поширення по країні нерівномірно [4].

Об'єктом даного соціологічного дослідження є група студентів ВНТУ. Об'єкт складається з 80 осіб з яких 65 чоловічої статі 15 – жіночої, віком від 18 до 25 років.

Предметом соціологічного дослідження є думка студентів щодо хвороби СНІД, причини інфікування, їх ставлення до цієї хвороби.

Метою даного соціологічного дослідження є прагнення на основі соціологічних даних виявити особливості уявлень респондентів про СНІД з урахуванням характерних особливостей групи людей, що опитуються та на основі отриманих даних розробити практичні рекомендації щодо можливих шляхів вирішення проблеми

В березні 2017 року було проведено опитування у кількості 30 осіб, серед них 27 осіб (90%) – представники чоловічої статі, 3 особи (10%) – представники жіночої статі. Віком 19 років – 7 осіб (23%), 20 років – 18 осіб (60%), 21 років – 5 осіб (17%).

В ході даного соціологічного дослідження були отримані такі результати:

На питання «Чи знаєте Ви про таку хворобу, як ВІЛ СНІД?» всі опитані відповіли «так». Це свідчить про те, що всі респонденти обізнані про існування цієї хвороби.

На питання «Вкажіть рівень вашої поінформованості про проблему СНІД?» більшість опитаних (21 особа – 70%), що поінформовані досить добре, 6 осіб (20%) знають все по даному питанню, 3 особи (10%) знають мало інформації. Це свідчить про те, що більшість респондентів (80%) теоретично досить поінформовані про проблему СНІДу або знають всі нюанси даного питання.

На питання «Чи знаєте Ви, якими шляхами передається ВІЛ СНІД?» всі опитані відповіли «так». Це свідчить про те, що всі респонденти теоретично досить обізнані про шляхи передачі цього захворювання.

На питання «На Вашу думку, ВІЛ СНІД є небезпечним для здоров'я людей?» майже всі опитані (97%) відповіли «так», а 1 особа (3%) - ні. Це свідчить про те, що майже всі респонденти досить обізнані про небезпеку хвороби ВІЛ СНІДу.

На питання «Серед якої категорії населення, на Вашу думку, найбільше Віл-інфікованих осіб?» були дані такі відповіді: серед дітей – 1 особа (3%); серед молоді – 26 осіб (87%); серед старшого покоління – 3 (10%).

На основі таких результатів, слід зауважити, що переважна більшість респондентів (87%) вказали правильну відповідь. Це є показником гарної обізнаності з даного питання. З іншого боку 13% не змогли відповісти вірно.

На питання «Люди якої статі, на Вашу думку, більше схильні до інфікування СНІДом?» були дані такі відповіді: жіночої - 3 особи (10%); чоловічої – 3 особи (10%); і чоловічої, і жіночої – 21 особа (70%); не знаю – 3 (10%).

На основі таких результатів, слід зауважити, що переважна більшість респондентів (90%) вказали на неправильну відповідь, лише 10% відповіли вірно. Це є показником поганої обізнаності з даного питання.

На питання «Як Ви думаете, чи є ВІЛ СНІД поширений на Україні?» були дані такі відповіді: Так – 18 осіб (60%); Ні – 3 особи (10%); Важко відповісти – 9 осіб (30%).

Це свідчить про те, що всі респонденти досить обізнані про таку хворобу.

На питання «В яких з вказаних країн, на Вашу думку, рівень розповсюдження СНІДу найвищий?» були дані такі відповіді: Росія – 17 осіб (56%); США – 5 осіб (17%); Україна – 8 осіб (27%).

Це свідчить про те, що більшість респондентів (83%) не знають правильної відповіді.

На питання «Чи є серед Ваших знайомих Віл-інфіковані?» 29 осіб (97%) відповіли «ні», лише 1 (3%) – «так».

На питання «Якою, на Вашу думку, повинна бути політика держави стосовно Віл-інфікованих?» були дані такі відповіді: Таких людей потрібно ізолювати від суспільства – 2 особи (7%); Суспільство має надавати моральну та матеріальну допомогу Віл-інфікованим – 19 осіб (63%); Суспільство має ставитись до таких людей, як до звичайних – 9 осіб (30%).

Це свідчить про те, що майже всі респонденти (93%) адекватно оцінюють політику поведінки з Віл-інфікованими.

На питання «Скільки, на Вашу думку, ВІЛ-інфікованих людей на сьогоднішній день в Україні?» були дані такі відповіді: Близько 1% - 7 осіб (23%); Від 2% до 10% - 21 особа (70%); Більше 10% - 2 (7%).

Правильну відповідь змогла дати тільки четверта частина респондентів. Це є показником поганої обізнаності з цього питання.

На питання «З яких джерел Ви найбільше дізнаєтесь про ВІЛ СНІД?» були дані такі відповіді: ЗМІ – 3 особи (10%); ВНЗ – 27 осіб (90%).

Це свідчить про те, що більшість (90%) респондентів дізнаються про дану хворобу з ВНЗ.

На питання «Якби Ви дізналися, що серед Ваших знайомих є Віл-інфіковані. Ви?» були дані такі відповіді: почав би уникати їх – 5 осіб (17%); нічого не змінив би – 25 осіб (83%).

Це свідчить про те, що майже всі респонденти (83%) досить адекватно сприймають людей з даною хворобою.

На питання «Вкажіть реальні шляхи інфікування»: Статевим шляхом – 28 осіб (93%); Через поцілунки – 1 особа (3%); Переливання крові - 28 осіб (93%); Від ВІЛ-інфікованої матері до дитини – 25 осіб (83%); Комари та інші комахи – 9 осіб (30%).

Більшість осіб відповідно 93%, 93%, 83% правильно визначили три основні шляхи передачі ВІЛ. Але відповідно 3% та 30% вказали на дві неправильні відповіді.

Це свідчить про те, що не всі респонденти можуть дати правильну відповідь на поставлене питання.

Під час першого етапу дослідження двомірного розподілу ознак було виявлено, думку респондентів щодо кількості ВІЛ інфікованих в Україні. Виявилось, що представники жіночої статі орієнтуються в цьому питанні краще за представників чоловічої статі. Серед чоловіків вказали на правильну відповідь 6 осіб (22%), дали неправильну - 21 особа (78%). Серед жінок картина схожа – на правильну відповідь вказала 1 особа (33%), на неправильну – 2 особи (67%). Дані відносно того, особи якої статі краще обізнані в даному питанні не є інформативними через те, що серед респондентів переважна більшість (90%) є особами чоловічої статі.

Під час першого етапу дослідження двомірного розподілу ознак було виявлено, думку респондентів щодо поширення ВІЛ на Україні. Виявилось, що представники села орієнтуються в цьому питанні найкраще, а представники смт - найгірше, представники міста та обласного центру займають середню позицію. Серед представників обласного центру вказала на правильну відповідь 1 особа (50%), дали неправильну - 1 особа (50%). Серед представників міста вказали на правильну відповідь 11 осіб (58%), дали неправильну - 8 осіб (42%). Серед представників смт вказала на правильну відповідь 1 особа (33,3%), дали неправильну - 2 особи (66,7%). Серед представників села вказали на правильну відповідь 5 осіб (83%), дали неправильну - 1 особа (17%).

Гіпотеза щодо того, що більшість об'єктів досить обізнані даною проблемою підтвердилася частково. Так, коли ставилися питання щодо рівня обізнаності, то більшість (70-100% відповідно) відповідала, що добре поінформована та знає всі нюанси даної хвороби. Насправді ж виявилось, що на питання шляхів інфікування вірусом ВІЛ більшість респондентів відповідала правильно (83-93%), але деякі особи відмітили ще й неправильні відповіді (3% і 30% відповідно). На питання серед якої категорії найбільше ВІЛ – інфікованих, правильну відповідь дала теж переважна більшість – 87%. А щодо ситуації в світі чи в країні респонденти взагалі мають погане уявлення. Так, на питання, щодо кількості інфікованих в Україні правильну відповідь змогла дати тільки четверта частина опитуваних.

Гіпотеза щодо того, що більшість респондентів беруть пасивну участь у її вирішенні, виправдалася частково. Так, деякі (7%) вважають, що держава має ізолювати таких людей від суспільства. Але переважна більшість (93%), вважає навпаки. На питання щодо ставлення до ВІЛ-інфікованих друзів більшість респондентів (83%) відповіла, що не змінила би свого ставлення до них.

Гіпотеза щодо того, що більшість респондентів не знають нюансів хвороби підтвердилася повністю. Так, на питання, щодо кількості інфікованих в Україні, правильну відповідь змогла дати тільки четверта частина опитуваних. А на питання щодо схильності до інфікування неправильно відзначили майже всі - 27 респондентів (90%) вибрали хибну відповідь, лише 3 (10%) респондента змогли вказати на правильну.

Гіпотеза щодо того, що представники обласного центру найкраще обізнані в цьому питанні спростована повністю. Так на питання поширення СНІДу, правильно дати відповідь змогли тільки 50% представників обласного центру, в той час як 83% представників села та 58% міста відповіли правильно.

Результати опитування в цілому підтвердили гіпотези, які були висунені перед його проведенням.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ткаченко О.М. СНІД в Україні [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://knmu.kharkov.ua/>
2. Кузьменко О. С. Особливості висвітлення проблеми ВІЛ/СНІДу в інтернет-виданнях України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1981>

3. Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.aidsalliance.org.ua/>

4. Волосевич І., Герасимчук С., Костюченко Т. Молодь України 2015. – П «ГФК ЮКРЕЙН» [Електронний ресурс]. – <http://aslobodyanyuk.vk.vntu.edu.ua/file/2ee201db647a0e1a373719c7bea7b0fc.pdf>

5. Слободянюк А. В. Значення соціології як науки та навчальної дисципліни в сучасному українському суспільстві [Текст] / А. В. Слободянюк // Вісник Вінницького політехнічного інституту. - 2011. - № 1. - С. 16-20.

6. Гладка Д. О. Ставлення студентів до ведення здорового способу життя [Електронний ресурс] / Д. О. Гладка, А. В. Слободянюк // Матеріали XLVI науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 22-24 березня 2017 р. - 2017.

Гудименко Олександр Олександрович - студент групи КІ-146, факультет Інформаційних Технологій та Комп'ютерної Інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Слободянюк Анатолій Володимирович - кандидат соціологічних наук, доцент кафедри суспільно-політичних наук, науковий керівник лабораторії соціологічних досліджень Вінницького національного технічного університету.

Hudyenko Oleksandr O. - student, faculty of information technology and computer engineering, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa.

Slobodyanyuk Anatoly V. – PhD in Sociology, assistant professor of social and political sciences, scientific director of the laboratory of sociological researches Vinnitsa National Technical University.